

السخح عبا

خطبه ما، فرمانها، نامه ما، عهد نامه ما، سخنان و پند های

امیر مؤمنان علیه السلام

ترجمه دکتر سید حبیب فرشتیدی

اشارات نرین یوسین

مسجد کوفه، دوره قاجار (۵)	آستر بدرقه
تصاویر سه نسخه خطی نهج البلاغه (۱۴)	۲۲
صفحات آغازین نهج البلاغه خطی (۱۵)	۲۷-۲۶
آرامگاه سید رضی، کاظمین (۴)	۲۹
آرامگاه سید مرتضی، کاظمین (۴)	۳۰
مسجد الحرام، دوره قاجار (۴)	۳۵-۳۴
قسمتی از پرده کعبه (۱۶)	۳۶
محل شکاف کعبه (۱۷)	۳۷
قبرستان ابوطالب، مکه مکرمه، دوره قاجار (۵)	۳۹-۳۸
غار حرا (۴)	۴۱
یکی از قلعه‌های خیبر (۱۷)	۴۳
محل غدیر خم (۱۷)	۴۴
مسجد الحرام (۱۷)	۴۵
مسجد النبی (۱۷)	۴۶
ضريح مطهر پیامبر اکرم (ص) (۴)	۴۷
مسجد فاطمه زهرا (س)، فدک (۲)	۴۸
مقبره سلمان فارسی (۴)	۴۹
مدینه منوره، دوره قاجار (۴)	۵۱-۵۰
خانه حضرت علی (ع)، مسجد النبی (۴)	۵۲
در خانه حضرت زهرا (س)، مسجد النبی (۴)	۵۳
مسجد اموی، دمشق (۳) - بیابان ربذه (۱۷)	۵۵-۵۴
مسجد حضرت علی (ع)، مدینه منوره (۱۸)	۵۷
خانه حضرت علی (ع) در کوفه، دوره قاجار (۵)	۶۳-۶۲
مسجد کوفه و بارگاه حضرت مسلم (۱۹)	۶۴
محل قضاوت‌های حضرت علی (ع)، مسجد کوفه (۱۹)	۶۵
منطقه صفین و آرامگاه عمار یاسر و اویس قرنی (۲۰)	۶۶-۶۵
قبرستان وادی السلام، نجف (۴)	۷۱-۷۰
آرامگاه مالک اشتر، نزدیک قاهره (۲۱)	۷۲
آرامگاه کمیل بن زیاد، کوفه (۱۷)	۷۲
آرامگاه عمار یاسر، صفین، سوریه (۲۰) - ضريح میثم تمار، کوفه (۴)	۷۲
آرامگاه حجر بن عدی و یارانش، دمشق (۱۷)	۷۲
منظره هوایی نجف، دوره قاجار (۵)	۷۵-۷۴
محراب مسجد کوفه، دوره قاجار (۵)	۷۷
ضريح حضرت علی (ع)، نجف (۲۲)	۷۹-۷۸
داخل خانه حضرت علی (ع)، کوفه (۴)	۸۰
بارگاه حضرت علی (ع)، نجف (۴)	۸۱
قبرستان بقیع، مدینه منوره (۲۳)	۸۳-۸۲
بارگاه امام حسین (ع)، کربلا (۱۹)	۸۳
بارگاه حضرت زینب (س)، دمشق (۳)	۸۳
بارگاه حضرت ابوالفضل (ع)، کربلا (۴)	۸۳
بارگاه حضرت رضا (ع)، مشهد مقدس (۸)	۸۴
ضريح مطهر امام هادی (ع) و امام عسکری (ع)، سامرا (۴)	۸۴
بارگاه امام کاظم (ع) و امام جواد (ع)، کاظمین، دوره قاجار (۵)	۸۵
منظره هوایی سامرا و برج ملویه، دوره قاجار (۵)	۸۵

عکاسان و صاحبان عکسها

- (۱) موزه هنرهای معاصر (۲) خبرگزاری پارس (۳) سعید محمودی ازناوه
- (۴) انتشارات زرین و سیمین (۵) کاخ گلستان (۶) بهمن جلالی (۷) سعید بهروزی (۸) محسن محمدخانی (۹) حسین هنریاری (۱۰) آرشیو عکس وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی (۱۱) موزه هنرهای دینی امام علی (ع)
- (۱۲) همایون امیریگانه (۱۳) روزنامه اطلاعات (۱۴) بنیاد نهج البلاغه
- (۱۵) موزه مجلس شورای اسلامی (۱۶) داود صادق سا (۱۷) انتشارات مشعر (۱۸) کمال الدین شاهرخ (۱۹) رضا برجی (۲۰) آرشیو استاد محمد موحد (۲۱) سفارت ایران در قاهره (۲۲) مرکز بازسازی عتبات عالیات (۲۳) امیرعلی جوادیان

شرح حال علمی دکتر سید جعفر شهیدی	۱۷-۱۶
مقدمه دکتر سید جعفر شهیدی	۲۵-۱۸
زندگانی سید رضی	۳۰-۲۸
مقدمه سید شریف رضی	۳۳-۳۱
خلاصه زندگانی امیر مؤمنان (ع) (علی از زبان علی)	۸۰-۳۶
متن خطبه‌ها	۴۲۷-۸۸
متن نامه‌ها	۵۳۱-۴۳۰
متن سخنان کوتاه	۶۱۹-۵۳۴

خط ثلث، سید کاظم ناصری، ۱۳۷۸ ه.ش

فهرست آثار هنری

نقاشی خط علی (ع)، رشید بت (پاکستان) (۱)	۴
صفحه‌ای از قرآن کریم منسوب به امام علی (ع) (۲)	۱۴-۱۳
قلم‌گیری چهره استاد دکتر سید جعفر شهیدی (۴)	۱۶
فرمان منسوب به حضرت علی (ع) (۳)	۵۸
در ورودی ضريح امام‌زاده سید میر محمد، شیراز (۳)	۵۳۳، ۴۲۹، ۸۷
نقاشی مولود کعبه، استاد محمود فرشچیان (۴)	۱۱۹-۱۱۸
نقاشی پرده مباهله (۵)	۱۴۷-۱۴۶
خوشنویسی قل لا استلکم، استاد جواد سبتی (۴)	۱۴۷
کاشیکاری مدرسه امام صادق علیه السلام (چهارباغ)، اصفهان (۶)	۱۷۴
کاشیکاری مدرسه امام صادق علیه السلام (چهارباغ)، اصفهان (۳)	۱۷۵
محراب مسجد جامع نطنز (۳)	۲۰۲
محراب الجایتو، مسجد جامع اصفهان (۱۰)	۲۰۳
طراحی گرافیکی علی با حق، رضا عابدینی (۱۱)	۲۳۱-۲۳۰
خوشنویسی همای رحمت، استاد کرمانی شیرازی (۸)	۲۵۸
مشیکه معرق علی ولی الله، استاد مهدی طوسی (۸)	۲۵۹
خوشنویسی مناجات‌نامه حضرت علی، میر عماد الحسنی (۳)	۲۸۷-۲۸۶
غدیر خم و کتیبه غدیر، استاد فرهاد رستم‌پور (۴)	۳۱۵-۳۱۴
نقاشی پناه، استاد محمود فرشچیان (۴)	۳۴۳-۳۴۲
قلمزنی روی مس، استاد مهدی باباخانی (۹)	۳۷۱-۳۷۰
نقاشی خط علی ولی الله، استاد علیرضا اسکندری (۹)	۳۹۹-۳۹۸
کاشیکاری ورودی مسجد جامع بسطام (۱۲)	۴۶۷-۴۶۶
کاشیکاری مساجد امام، شیخ لطف‌الله و چهارباغ، اصفهان (۳)	۵۰۳-۵۰۲
تذهیب، استاد نصرالله یوسفی (۷)	۵۶۳-۵۶۲
خط ثلث، استاد عبدالصمد صمدی (۴)	۵۶۳-۵۶۲
امام علی (ع)، ۱۹ و ۲۱ رمضان، استاد فرهاد رستم‌پور (۴)	۵۹۱-۵۹۰
علی (ع) و نهج البلاغه، طرح هندسی، استاد اسدالله کیانی (۹)	۶۲۱-۶۲۰

البخاری

خطبه‌ها، نامه‌ها و سخنان کوتاه امام علی بن ابی طالب علیه السلام
گرد آورده سید شریف‌رضی
ترجمه فارسی استاد دکتر سید جعفر شهیدی
علی از زبان علی (ع)، اثر استاد دکتر سید جعفر شهیدی
(تلخیص از محمدرضا جوادیان، دفتر نشر فرهنگ اسلامی)

مجموعه

مجموعه کتابهای فرهنگ ما، ۳

خوشنویسی متن (نسخ) : سید محمدکاظم ناصری
ترجمه فارسی (نستعلیق رایانه‌ای) : کاوه اخوین، زیر نظر استاد عباس اخوین
عنوان نهج البلاغه (نستعلیق) : استاد عباس اخوین
بسم الله (شکسته نستعلیق) : استاد جلیل رسولی
قطعات ثلث در آغاز کتاب : استاد آیت‌الله سید مرتضیٰ نجومی، مسعود مقدم
عناوین (ثلث) : استاد عبدالصمد صمدی
کتابچه‌های حاشیه متن (ثلث و دیوانی) : علی سبتی نجفی
طرح تذهیب حاشیه متن : مهین‌دخت سالک مهدوی
با تشکر از : استاد اسدالله کیانی
طرح ضربی روی گالینگور جلد : اقتباس از کاشیکاری دوره تیموری (سمرقند)
مجموعه آثار هنری : گروه هنرمندان
مجموعه عکس‌ها : گروه عکاسان
مدیریت طرح و تولید : محمدعلی داودی‌پور
طراحی گرافیک : مهتوش مشیری (آگاهان ایده)
پردازش رایانه‌ای : محمدرضا داودی‌پور
حروف‌نگاری : سینانگار
نمونه‌خوانی : فرهاد بهارلو
تفکیک رنگ و لیتوگرافی : مؤسسه فرایند گویا
چاپ : چاپخانه ستاره سبز
صحافی : صحافی علی
ساخت قاب : تولید سبز
کنترل و بسته‌بندی : زرین و سیمین
چاپ اول : بهار ۱۳۸۹
شمارگان : ۳۰۰۰ نسخه
شابک ۹۸۷-۹۶۴-۷۶۷۹-۱۰-۷
بها : ۲۰۰۰۰۰۰۰ ریال

با سپاس و شکر بیکران به درگاه ایزد متان، و با تقدیر و تشکر از همه استادان، هنرمندان و همکاران عزیز، و قدردانی صمیمانه از زحمات بی‌شائبه ایشان، که هریک به سهم خویش در مراحل متعدد و دشوار تولید این اثر نورانی و قدسی از هیچ‌گونه بذل تلاش و کوشش دریغ نورزیدند و صادقانه به یاریمان برخاستند.

اشارات نیرین

تهران، یوسف‌آباد، خیابان شهید مهران، خیابان شهید مهمان‌دوست، شماره ۱۲
کد پستی ۱۴۳۸۶-۸۴۹۶۴ تلفن ۰۲۱ ۸۸۰۰ ۲۵۳۸ (۰۲۱) ۸۸۰۰ ۷۵۰۴ دورنگار ۰۴ ۸۸۰۰ (۰۲۱)
فروش اینترنتی: www.baketab.com

علی بن ابی طالب (ع)، امام اول، ۲۳ قبل از هجرت - ۴۰ ق. نهج البلاغه، فارسی - عربی
نهج البلاغه: خطبه‌ها، فرمانها، عهدنامه‌ها، سخنان و پنجاهای امیر مومنان (ع) ترجمه جعفر شهیدی.
تهران: زرین و سیمین، ۱۳۸۹. ۶۲۴ ص. ۷-۱۰-۷ ۹۷۸-۹۶۴-۷۶۷۹-۱۰-۷ فیبا
علی بن ابی طالب (ع)، امام اول، ۲۳ قبل از هجرت - ۴۰ ق. -- خطبه‌ها
علی بن ابی طالب (ع)، امام اول، ۲۳ قبل از هجرت - ۴۰ ق. -- کلمات قصار
علی بن ابی طالب (ع)، امام اول، ۲۳ قبل از هجرت - ۴۰ ق. -- نامه‌ها
Ali ibn Abi-talib, Imam I - Correspondence
شهیدی، سید جعفر، ۱۲۹۷-۱۳۸۶. مترجم علی بن ابی طالب (ع)، امام اول، ۲۳ قبل از هجرت - ۴۰ ق. نهج البلاغه
۱۹۹۸۵۰۲ ۲۹۷/۹۵۱۵ BPT۳۸/۰۴۱۱۳۸۹

همه حقوق مادی و معنوی کتاب و تصاویر و آرایه‌ها برای ناشر و صاحبان آثار محفوظ است.

شماره	موضوع	صفحه
۱	آفرینش آسمان و زمین و آدم	۸۸
۲	مردم پیش از بعثت، وصف پیمبر (ص) و...	۹۶
۳	شَقِیقَه. دربارهٔ خلافت.	۹۸
۴	موعظهٔ مردمان	۱۰۱
۵	پس از رحلت رسول (ص) در پاسخ ابوسفیان و ...	۱۰۲
۶	آماده برای اجرای حق	۱۰۳
۷	دربارهٔ بیعت‌شکنان	۱۰۳
۸	دربارهٔ زیبر و بیعت او	۱۰۴
۹	دربارهٔ بیعت‌شکنان	۱۰۴
۱۰	حزب شیطان	۱۰۴
۱۱	به محمد حنفیه فرزند بزرگوارش	۱۰۴
۱۲	به یکی از یارانش دربارهٔ جنگ جمل	۱۰۵
۱۳	نکوهش مردم بصره	۱۰۵
۱۴	نکوهش بصره	۱۰۶
۱۵	دربارهٔ بخششهای عثمان	۱۰۶
۱۶	پس از بیعت مردم	۱۰۶
۱۷	داوری که شایسته نباشد	۱۰۸
۱۸	نکوهش اختلاف رأی عالمان	۱۱۰
۱۹	به اشعث پسر قیس	۱۱۱
۲۰	نکوهش یاران به خاطر غفلت ایشان	۱۱۱
۲۱	مرگ و رستاخیز	۱۱۲
۲۲	بیعت‌شکنان و نکوهش آنان	۱۱۲
۲۳	سفارش به رعایت برادران تنگدست	۱۱۳
۲۴	درنگ نکردن در جنگ و مژدهٔ پیروزی نهایی	۱۱۵
۲۵	پیشروی دشمن و نکوهش سپاهیان خود	۱۱۵
۲۶	سرزنش عرب به بی‌باوری خود و...	۱۱۶
۲۷	برانگیختن مردم برای جهاد	۱۱۷
۲۸	اندرز یاران و خواندن آنان به زهد و پارسایی	۱۲۱
۲۹	غارت بردن ضحاک و سرزنش مردم کوفه	۱۲۳
۳۰	دربارهٔ کشته شدن عثمان	۱۲۴
۳۱	سفارش به عبدالله پسر عباس در ملاقات زیبر	۱۲۵
۳۲	مردم پنج دسته‌اند	۱۲۶
۳۳	هنگام بیرون شدن برای نبرد بصره	۱۲۷
۳۴	برانگیختن مردم برای نبرد با شامیان	۱۲۸
۳۵	پس از گماردن داوران	۱۲۹
۳۶	ترساندن خوارج	۱۳۰
۳۷	فضیلت‌های خود	۱۳۰
۳۸	معنی شُبّه	۱۳۱
۳۹	نکوهش یاران خود...	۱۳۲

خط ثلث، استاد آیت‌الله سید مرتضیٰ نجومی، ۱۳۷۱ ه.ش.

شماره	موضوع	صفحه	شماره	موضوع	صفحه
۴۰	در پاسخ شعار خوارج	۱۳۲	۷۲	چگونه بر پیامبر (ص) درود بفرستند	۱۵۲
۴۱	وفاداری و نهی از منکر	۱۳۳	۷۳	درباره مروان پسر حکم	۱۵۳
۴۲	انذار یاران از هواپرستی	۱۳۳	۷۴	هنگام بیعت کردن اعضای شورا با عثمان	۱۵۳
۴۳	علت درنگ در جنگ با شامیان	۱۳۴	۷۵	ردّ تهمت بنی‌امیه	۱۵۴
۴۴	سرزنش مصّقله پسر هُبیره	۱۳۵	۷۶	دعا برای آنکه راه راست پیش گرفت	۱۵۴
۴۵	نکوهش دنیا	۱۳۵	۷۷	فرزندان اُمیه غاصیان حکومت	۱۵۵
۴۶	نیایش به خدا هنگام عزیمت به شام	۱۳۶	۷۸	نیایش به خدا	۱۵۵
۴۷	درباره کوفه	۱۳۶	۷۹	پاسخ اخترشناس	۱۵۶
۴۸	هنگام رفتن برای نبرد صفین	۱۳۶	۸۰	نکوهش زنان	۱۵۶
۴۹	صفت‌های حق تعالی	۱۳۷	۸۱	خواندن مردم به پارسایی	۱۵۷
۵۰	فتنه و پدید آمدن آن	۱۳۷	۸۲	وصف دنیا	۱۵۷
۵۱	هنگامی که سپاهیان معاویه فرات را گرفتند	۱۳۸	۸۳	خطبه غزّاء، نعمت خدا، سفارش به تقوی...	۱۵۸
۵۲	موعظت یاران در واگذشتن نعمت‌ها	۱۳۸	۸۴	درباره عمرو پسرِ عاص	۱۶۷
۵۳	آنچه قربانی کنند	۱۳۹	۸۵	سپاس خدا. عبرت گرفتن از جهان و...	۱۶۷
۵۴	بیعت مردم با او و جنگ با پیمان‌شکنان	۱۴۰	۸۶	وصف حق تعالی. توصیه به ترس از خدا...	۱۶۸
۵۵	درباره تأخیر جنگ با شامیان	۱۴۰	۸۷	موعظت یاران. وصف بندهٔ محبوب خدا	۱۷۰
۵۶	وصف یاران رسول (ص) در کار جهاد و...	۱۴۱	۸۸	ستمکاران و مهلت آنان	۱۷۳
۵۷	انذار یاران خود از حکومت معاویه	۱۴۱	۸۹	پیمبر بزرگوار و رسالت او	۱۷۶
۵۸	دربارهٔ خوارج	۱۴۲	۹۰	صفات حق تعالی. اندرز مردم. وصف پروردگار	۱۷۷
۵۹	خبر دادن از پایان کار خوارج	۱۴۲	۹۱	خطبهٔ اشباح	۱۷۸
۶۰	خوارج همگی کشته نشده‌اند و...	۱۴۳	۹۲	پس از کشته شدن عثمان	۱۹۲
۶۱	پس از من خوارج را مکشید	۱۴۳	۹۳	فضیلت‌های امام (ع)	۱۹۲
۶۲	تا خدا نخواهد کشته نخواهم شد	۱۴۳	۹۴	بزرگی خدا. وصف پیامبران. موعظت یاران	۱۹۴
۶۳	نکوهش دنیا	۱۴۳	۹۵	وصف پیامبر (ص)	۱۹۶
۶۴	ترساندن از فریب دنیا	۱۴۴	۹۶	وصف خدا و رسول (ص)	۱۹۶
۶۵	بزرگی خدا و دیگر صفت‌های او	۱۴۵	۹۷	موعظت و نکوهش یاران خود	۱۹۷
۶۶	تعلیم جنگ به سپاهیان در صفین	۱۴۸	۹۸	حکومت ستمکاران (فرزندان اُمیه)	۱۹۹
۶۷	دربارهٔ انصار و آنچه در سقیفه گذشت	۱۴۹	۹۹	سفارش به ترک دنیا و عبرت از گذشتگان	۲۰۰
۶۸	دربارهٔ محمد پسر ابوبکر	۱۵۰	۱۰۰	نعمت خدا و پیامبر و اندرز یاران	۲۰۱
۶۹	نکوهش سپاهیان خود	۱۵۰	۱۰۱	ترساندن از مخالفت مردم با امام (ع)	۲۰۴
۷۰	خواب او و شکایت از اُمت	۱۵۱	۱۰۲	ترساندن از فتنه‌های آینده	۲۰۵
۷۱	نکوهش عراقیان	۱۵۱	۱۰۳	اندرز مردم و آگاهی دادن از آینده	۲۰۶

فهرست خطبه ها

شماره	موضوع	صفحه	شماره	موضوع	صفحه
۱۰۴	نعت خدا و پیامبر (ص) و بیان کوششهای خود	۲۰۸	۱۳۶	درباره بیعت مردم با او	۲۵۶
۱۰۵	وصف پیامبر (ص). انذار بنی امیه. موعظت مردم	۲۰۹	۱۳۷	درباره طلحه و زبیر	۲۵۷
۱۰۶	نعت خدا و پیامبر (ص). اندرز یاران خود	۲۱۰	۱۳۸	اشارت به فتنه‌ها و حادثه‌ها	۲۶۰
۱۰۷	ستودن سپاهیان خود	۲۱۳	۱۳۹	به هنگام شوری	۲۶۱
۱۰۸	خبر دادن از حادثه‌های بزرگ	۲۱۳	۱۴۰	نهی از عیب مردمان گفتن	۲۶۲
۱۰۹	نعت خدا و وصف فرشتگان. آمدن پیامبران و...	۲۱۶	۱۴۱	موعظت یاران	۲۶۲
۱۱۰	اندرز یاران خود	۲۲۱	۱۴۲	کجا باید نیکی کرد	۲۶۳
۱۱۱	اندرز یاران در ترک دنیا	۲۲۲	۱۴۳	باران خواستن	۲۶۳
۱۱۲	ملک الموت	۲۲۵	۱۴۴	فضیلت اهل بیت و توصیه به تقوی	۲۶۵
۱۱۳	انذار از دنیا	۲۲۶	۱۴۵	اندرز یاران	۲۶۶
۱۱۴	انذار از نافرمانی خدا و...	۲۲۷	۱۴۶	راهنمایی عمر در جنگ با ایران	۲۶۷
۱۱۵	خواستن باران	۲۳۳	۱۴۷	خبر دادن از آینده و توصیه به پرهیزگاری	۲۶۸
۱۱۶	خبر دادن از آینده	۲۳۵	۱۴۸	درباره طلحه و زبیر	۲۷۰
۱۱۷	موعظت یاران خود	۲۳۶	۱۴۹	پیش از مرگ خود فرمود	۲۷۱
۱۱۸	ستودن یاران خود	۲۳۶	۱۵۰	درباره فتنه‌ها	۲۷۲
۱۱۹	برانگیزاندن مردم به جهاد	۲۳۷	۱۵۱	خبر دادن از فتنه‌های آینده	۲۷۴
۱۲۰	بیان فضیلت‌های خود و اهل بیت (ع)	۲۳۸	۱۵۲	بزرگی حق تعالی. درباره امامت	۲۷۶
۱۲۱	درباره گماردن داوران	۲۳۹	۱۵۳	گمراهان، اندرز مردم، و...	۲۷۸
۱۲۲	گفتگو با خوارج	۲۴۰	۱۵۴	مرد خردمند. وصف اهل بیت	۲۸۰
۱۲۳	اندرز و نکوهش یاران	۲۴۱	۱۵۵	وصف شب‌پره	۲۸۱
۱۲۴	تعلیم یاران در کار جنگ	۲۴۲	۱۵۶	خطاب به مردم بصره و اخبار آینده	۲۸۳
۱۲۵	درباره گماردن داوران	۲۴۴	۱۵۷	موعظت مردم و توصیه به پرهیزگاری	۲۸۵
۱۲۶	درباره تقسیم بیت‌المال	۲۴۵	۱۵۸	خبر دادن از فتنه‌های آینده	۲۸۹
۱۲۷	نکوهش یاران خود	۲۴۶	۱۵۹	وصف حکومت خود و ناسپاسی مردم	۲۹۰
۱۲۸	خبر دادن از آمدن تاتارها	۲۴۸	۱۶۰	موعظت مردم در اقتدا به رسول خدا (ص)	۲۹۰
۱۲۹	درباره پیمان‌ها	۲۴۹	۱۶۱	وصف پیامبر (ص) و موعظت مردمان	۲۹۵
۱۳۰	سخنی با ابوذر	۲۵۱	۱۶۲	چرا خلافت را از او گرفتند	۲۹۷
۱۳۱	نکوهش یاران	۲۵۱	۱۶۳	وصف خدا و موعظت یاران خود	۲۹۸
۱۳۲	وصیت به پرهیزگاری	۲۵۲	۱۶۴	اندرز او به عثمان	۲۹۹
۱۳۳	بزرگی خدا و ارشاد و موعظت یاران	۲۵۴	۱۶۵	آفرینش طاوس	۳۰۱
۱۳۴	راهنمایی عمر در جنگ با رومیان	۲۵۵	۱۶۶	موعظت یاران	۳۰۶
۱۳۵	فرموده او به مغیره پسر احنس	۲۵۶	۱۶۷	در آغاز خلافت فرمود	۳۰۷

شماره	موضوع	صفحه	شماره	موضوع	صفحه
۱۶۸	درباره شورشیان بر عثمان	۳۰۸	۲۰۸	موعظت یاران هنگام دودلی آنان در کار...	۳۹۴
۱۶۹	درباره اصحاب جمل	۳۰۹	۲۰۹	در خانه علاء حارثی	۳۹۴
۱۷۰	گفتگو با فرستاده بصریان	۳۱۰	۲۱۰	حدیث‌های رسیده از پیغمبر (ص)	۳۹۵
۱۷۱	در آغاز نبرد صفین فرمود	۳۱۱	۲۱۱	بزرگی خداوند و آفرینش جهان	۳۹۷
۱۷۲	درباره خلافت خود، نکوهش اصحاب جمل	۳۱۱	۲۱۲	دعا در حق بندگان فرمانبردار	۴۰۰
۱۷۳	ستیز با ستیزندگان حق	۳۱۳	۲۱۳	نعت خدا و پیمبر (ص)	۴۰۱
۱۷۴	درباره طلحه	۳۱۶	۲۱۴	بندگان خوب خدا	۴۰۱
۱۷۵	موعظت یاران	۳۱۷	۲۱۵	سپاس خدا	۴۰۳
۱۷۶	موعظت مردم درباره خلافت خود	۳۱۸	۲۱۶	خطبه‌ای که در صفین خواند	۴۰۴
۱۷۷	درباره حکمین	۳۲۳	۲۱۷	گله از قریش	۴۰۷
۱۷۸	وصف علم و قدرت خدا و موعظت مردم	۳۲۴	۲۱۸	کسانی که برای جنگ او به بصره رفتند	۴۰۷
۱۷۹	پاسخ ذِغَلِبِ یمانی، خدا را چگونه دیدم	۳۲۵	۲۱۹	هنگام گذشتن بر کشته شدگان جمل	۴۰۸
۱۸۰	در نکوهش یارانش	۳۲۶	۲۲۰	درباره آنکه خدا را شناخت	۴۰۸
۱۸۱	درباره پیوستگان به خوارج	۳۲۷	۲۲۱	پس از خواندن اَلْهَیْکُمُ التَّکَاثُرُ	۴۰۸
۱۸۲	ستایش خدا، موعظت مردم، و...	۳۲۸	۲۲۲	پس از تلاوت رجالٌ لَا تُلْهِیْهُمْ...	۴۱۲
۱۸۳	ستایش خدا، اهمیت قرآن، اندرز مردمان	۳۳۲	۲۲۳	هنگام تلاوت یا اَیُّهَا الْاِنْسَانُ مَا غَرَّكَ بِرَبِّکَ...	۴۱۴
۱۸۴	پاسخ بُرج بن مُسهر	۳۳۶	۲۲۴	زهد آن بزرگوار	۴۱۶
۱۸۵	سپاس خدا، نعت رسول (ص)، آفرینش جانداران	۳۳۷	۲۲۵	نیایش به خدا	۴۱۸
۱۸۶	در توحید	۳۴۱	۲۲۶	نکوهش دنیا	۴۱۸
۱۸۷	انذار از آینده	۳۴۸	۲۲۷	نیایش به خدا	۴۱۹
۱۸۸	سفارش به ترس از خدا، پایان کار انسان	۳۴۹	۲۲۸	دعا در حق آن که پاک زیست و...	۴۲۰
۱۸۹	ایمان	۳۵۰	۲۲۹	وصف بیعت خود	۴۲۰
۱۹۰	سفارش به ترس از خدا و پایداری در بلا	۳۵۱	۲۳۰	سفارش به ترس از خدا، وصف زاهدان	۴۲۱
۱۹۱	برحذر داشتن از دنیا	۳۵۳	۲۳۱	خطبه‌ای که در ذوقار خواند	۴۲۲
۱۹۲	خطبه قاصعه، تکبر ابلیس، و...	۳۵۶	۲۳۲	به عبدالله بن زَمْعَه فرمود	۴۲۳
۱۹۳	وصف پرهیزگاران	۳۷۴	۲۳۳	توصیف زبان	۴۲۳
۱۹۴	منافقان	۳۷۸	۲۳۴	چرا مردم در سرشت مختلف‌اند	۴۲۴
۱۹۵	سفارش به ترس از خدا	۳۸۰	۲۳۵	هنگام غسل رسول خدا	۴۲۴
۱۹۶	سفارش به تقوی	۳۸۲	۲۳۶	به دنبال رسول خدا (ص) بودم	۴۲۵
۱۹۷	وصف یاران محمد (ص)	۳۸۲	۲۳۷	موعظت مردم که به کار برخیزند	۴۲۵
۱۹۸	علم خدا، اسلام، رسالت پیمبر (ص)	۳۸۳	۲۳۸	درباره دو داور عراق و شام	۴۲۵
۱۹۹	قرآن، سفارش به پرهیزگاری، گزاردن نماز	۳۸۷	۲۳۹	خاندان رسول (ص)	۴۲۶
۲۰۰	درباره معاویه	۳۸۹	۲۴۰	به پسر عباس درباره نامه عثمان	۴۲۷
۲۰۱	تشویق به پیمودن راه راست	۳۸۹	۲۴۱	تحریض مردم به جهاد	۴۲۷
۲۰۲	هنگام به خاک سپردن زهرا (ع)	۳۹۰			
۲۰۳	تشویق یاران خود به پرداختن به آخرت	۳۹۱			
۲۰۴	اندرز یاران	۳۹۱			
۲۰۵	به طلحه و زبیر پس از جدایی آنان	۳۹۲			
۲۰۶	منع از دشنام شامیان	۳۹۳			
۲۰۷	بازداشتن امام حسن (ع) از رفتن به میدان	۳۹۴			

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

شماره	موضوع	صفحه	شماره	موضوع	صفحه
۱	به مردم کوفه هنگام بیرون شدن از مدینه	۴۳۰	۲۲	به عبدالله پسر عباس	۴۴۴
۲	به مردم کوفه پس از پیروزی بصره	۴۳۲	۲۳	سفارش او اندکی پیش از مرگش	۴۴۵
۳	به شریح، قاضی خویش	۴۳۲	۲۴	وصیت او درباره دارائیش	۴۴۵
۴	به یکی از امیران سپاه	۴۳۴	۲۵	به کسی که برای گردآوری زکات می فرستاد	۴۴۶
۵	به اشعث پسر قیس	۴۳۴	۲۶	به یکی از مأموران گردآوری زکات	۴۴۹
۶	به معاویه	۴۳۴	۲۷	به محمد پسر ابوبکر	۴۵۰
۷	به معاویه	۴۳۵	۲۸	به معاویه	۴۵۲
۸	به جریر پسر عبدالله...	۴۳۶	۲۹	به مردم بصره	۴۵۶
۹	به معاویه	۴۳۶	۳۰	به معاویه	۴۵۶
۱۰	به معاویه	۴۳۷	۳۱	به فرزندش امام حسن (ع)	۴۵۷
۱۱	به لشکری که به سروقت دشمن می رفت	۴۳۹	۳۲	به معاویه	۴۷۴
۱۲	به معقل پسر قیس	۴۳۹	۳۳	به قثم پسر عباس	۴۷۴
۱۳	به دو تن از امیران سپاه	۴۴۰	۳۴	به محمد پسر ابوبکر	۴۷۵
۱۴	به سپاهیان پیش از دیدار دشمن در صفین	۴۴۰	۳۵	به عبدالله پسر عباس	۴۷۵
۱۵	چون دشمن را آماده جنگ می دید	۴۴۱	۳۶	به عقیل	۴۷۶
۱۶	هنگام آغاز نبرد	۴۴۱	۳۷	به معاویه	۴۷۷
۱۷	به معاویه در پاسخ نامه او	۴۴۱	۳۸	به مردم مصر	۴۷۷
۱۸	به عبدالله پسر عباس	۴۴۲	۳۹	به عمرو پسر عاص	۴۷۸
۱۹	به یکی از عاملان خود	۴۴۳	۴۰	به یکی از عاملانش	۴۷۹
۲۰	به زیاد عامل بصره	۴۴۳	۴۱	به یکی از عاملانش	۴۷۹
۲۱	به زیاد نیز	۴۴۴	۴۲	به عمر پسر ابوسلمه مخزومی	۴۸۱

شماره	موضوع	صفحه	شماره	موضوع	صفحه
۴۳	به مَصْقَلَه پسر هُبیره	۴۸۱	۶۴	به معاویه	۵۲۱
۴۴	به زیاد، آگاه کردن او از حیلۀ معاویه	۴۸۲	۶۵	به معاویه	۵۲۲
۴۵	به عثمان پسر حُنَیْف	۴۸۳	۶۶	به عبدالله پسر عباس	۵۲۳
۴۶	به یکی از والیانش	۴۸۶	۶۷	به قُثَم پسر عباس	۵۲۴
۴۷	وصیت او به فرزندانش	۴۸۷	۶۸	به سلمان فارسی	۵۲۵
۴۸	به معاویه	۴۸۸	۶۹	به حارث همدانی	۵۲۵
۴۹	به معاویه	۴۸۹	۷۰	به سهل پسر حُنَیْف	۵۲۷
۵۰	به فرماندهان سپاه	۴۸۹	۷۱	به منذر پسر جارود	۵۲۷
۵۱	به مأموران گردآوری خراج	۴۹۰	۷۲	به عبدالله پسر عباس	۵۲۸
۵۲	به امیران شهرها	۴۹۱	۷۳	به معاویه	۵۲۸
۵۳	عهدنامه مالک اشتر	۴۹۱	۷۴	پیمان میان ربیعۀ و یمن	۵۲۹
۵۴	به طلحه و زبیر دربارهٔ بیعت مردم با او	۵۱۳	۷۵	به معاویه	۵۳۰
۵۵	به معاویه	۵۱۴	۷۶	به عبدالله پسر عباس	۵۳۰
۵۶	به شَرِیح پسر هانی	۵۱۵	۷۷	به عبدالله پسر عباس	۵۳۰
۵۷	به مردم کوفه	۵۱۵	۷۸	به ابوموسی اشعری	۵۳۱
۵۸	به مردم شهرها دربارهٔ جنگ صفین	۵۱۵	۷۹	به امیران لشکر	۵۳۱
۵۹	به اسود پسر قطیبه	۵۱۶			
۶۰	به عاملانی که لشکریان بر آنها گذر می‌کردند	۵۱۷			
۶۱	به گُمیل پسر زیاد	۵۱۸			
۶۲	به مصریان دربارهٔ گماردن مالک اشتر	۵۱۸			
۶۳	به ابوموسی اشعری	۵۲۰			

فهرست سخنان کوتاه

مجموعاً ۴۸۰ سخن

۵۳۴-۶۱۹